

سوال

حج چه فوایدی دارد؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

«الله متعال بر اساس حکمت خود عبادات گوناگونی را برای بندگان قرار داده تا آنان را بیازماید که کدامیک نیکوکارتر و هدایت یافته‌تر هستند، زیرا مردم بر اساس استعدادهایشان متفاوت هستند، برخی انجام نوعی عبادت را به سادگی می‌پذیرند زیرا با آن‌ها سازگاری دارد و نوع دیگر را نمی‌پذیرند و می‌بینی در انجام عبادت اول فرمان‌پذیر و شتابگرند و برای انجام عبادت دیگر تنبلند و فرمان‌ناپذیر. اما مومن حقیقی آن است که در برابر خشنودی مولایش - عزوجل - گردن می‌نهد نه صرفاً بر اساس آنچه دلخواه اوست.

تنوع ارکان اسلام نیز به سبب همین تنوع در عبادات است. برخی از این ارکان بدنی محض است و به کار عملی و حرکت جسم نیازمند است مانند نماز، و برخی دیگر بدنی است اما با دوری از چیزهای دوست داشتنی که نفس به آن تمایل دارد مانند روزه، و برخی مالی محض است مانند زکات، و برخی بدنی و مالی است، مانند حج.

بنابراین حج جامع میان تکلیف بدنی و مالی است، و از آنجایی که بیش از دیگر ارکان نیاز به خستگی و سفر دارد، الله تعالی آن را تنها یک بار در عمر واجب کرده و توانایی را در انجام آن شرط دانسته. البته توانایی در همه‌ی عبادات شرط است اما در مورد حج داشتن توانایی برجسته‌تر می‌باشد.

حج فواید بسیار بزرگی دارد از جمله:

۱- حج انجام یکی از ارکان اسلام است. ارکانی که اسلام جز با آن کامل نمی‌شود، و این نشان دهنده‌ی اهمیت حج و محبت آن نزد الله متعال است.

۲- حج یکی از انواع جهاد در راه الله است، و برای همین خداوند متعال حج را پس از آیات جهاد ذکر نموده و در صحیح از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - روایت شده که وقتی عائشه - رضی الله عنها - از ایشان پرسید: آیا زنان نیز جهاد دارند؟ فرمود: **بله؛ جهادی که جنگیدن در آن نیست: حج و عمره.**

۳- پاداش جزیل و اجر بزرگ برای کسی که حج را به همان وجه مشروعش انجام دهد، زیرا پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرموده است: **حج مبرور پاداشی جز بهشت ندارد و می‌فرماید: کسی که حج کند و بد دهانی (و زناشویی) و بدکاری نکند، مانند روزی که از مادر زاده شده از گناهانش بیرون خواهد آمد، و از ابوهریره - رضی الله عنه - روایت است که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: حاجیان و عمره‌گزاران فرستادگان الله هستند، اگر از او بخواهند اجابتشان کند و اگر از وی آمرزش خواهند آنان را پیامرزد به روایت نسائی و ابن ماجه.**

۴- برپا داشته شدن ذکر الله و بزرگداشت او و اظهار شعائر پروردگار مانند لبیک و طواف خانه و سعی میان صفا و مروه و وقوف در عرفه و شب ماندن در مزدلفه و رمی جمار و ذکر و تکبیر و بزرگداشتی که در پی دارد. در حدیث آمده که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: **طواف خانه‌ی کعبه و [سعی میان] صفا و مروه و رمی جمار برای برپا داشته شدن ذکر الله مشروع گشته است.**

۵- اجتماع مسلمانان از گوشه و کنار جهان در یک مکان و رد و بدل شدن مودت و محبت و آشنایی آنان با یکدیگر و پند و اندرز و نصیحت و ارشاد به سوی خیر که در این اجتماع رخ می‌دهد.

۶- ظهور مسلمانان و نمایش حضورشان با آن شکوه و عظمت در یک زمان و یک مکان و در حال انجام یک کار با یک شکل و لباس. همه در یک زمان در مشاعر می‌ایستند و یک کار انجام می‌دهند، با یک لباس، یک ازار و ردا، در کمال فروتنی و خشوع در برابر الله عزوجل.

۷- خیر دینی و دنیوی که در حج رخ می‌دهد و تبادل منافع میان مسلمانان. برای همین است که الله متعال می‌فرماید:

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ [حج: ۲۸]

(تا شاهد منافع خویش باشند).

و این نفع دنیا و آخرت را در بر می‌گیرد.

۸- همین‌طور قربانی‌های واجب و مستحبی که هم بزرگداشت حرمت‌های خداوند به حساب می‌آید و هم با خوردن یا اهدای این قربانی‌ها از آن بهره برده می‌شود و همچنین صدقه‌ای برای مستمندان است. بنابراین منافع و حکمت‌ها و اسرار حج بسیار است.»